

Jij-bakken in groepsverband

Onderzoeken naar discriminatie richten zich vooral op Nederlanders. Maar hoe gaat dat onder allochtonen onderling? Mehmet Ülger hield een kleine steekproef in Amsterdam en Dordrecht en concludeert dat allochtonen zich vaak weinig bewust zijn van hun discriminerende uitspraken. Als ze er zelf slachtoffer van zijn hebben ze dat meestal snel door, maar niemand ziet zichzelf als dader.

'Alle Marokkaanse mannen zijn dieven en alle Marokkaanse vrouwen gedragen zich als hoeren.' Deze boude uitspraak deed een Turkse schoenmaker uit Amsterdam-Zuid onlangs tijdens een ontmoeting in zijn winkel. Toen ik hem confronteerde met de term discriminatie, zei hij: 'Nee, natuurlijk discrimineer ik niet. Het is gewoon een feit.'

In hetzelfde buurtje staat een supermarkt, die geleid wordt door een Turkse eigenaar. Volgens hem wordt Nederland geleid door joden. 'Na Israël is Nederland het tweede jodenland', stelt hij. Alle journaals en alle kranten openen volgens hem altijd met nieuws uit Israël. Ik liet hem de kranten in zijn winkel zien en legde de voorpagina's naast elkaar.

'Kijk', zei ik, 'geen nieuws over Israël te bekennen.' Daarop viel hij stil. De supermarkteigenaar ontkent het bestaan van Koerden. En ook de islamitisch-vrijzinnige stroming van Alevieten komt in zijn wereld niet voor. Armeniërs zijn rond 1915 niet door Turken vermoord, maar per ongeluk doodgevroren. Op weg waarheen blijft onduidelijk.

Volgens de Anti-discriminatie Raad Dordrecht worden nauwelijks klachten gedeponereerd tegen allochtonen wegens discriminatie. Dit is ook het landelijke beeld. Toch wordt dat type discriminatie steeds zichtbaarder, bijvoorbeeld op internet. De Turkse weblogger Ertan Kilic kreeg in juni van dit jaar een taakstraf van zonderd uur opgelegd, waarvan vijftig voorwaardelijk. Volgens het Openbaar Ministerie rade Ertan zich schuldig gemaakt aan het beledigen van minister Verdonk en het aanzetten tot haat, discriminatie en geweld tegen homo's. Hij had in 2004 in een open brief opgevoerd tot steniging van Verdonk. Hij wilde het Homomonument in Amsterdam opblazen en alle homo's met het hoofd naar beneden aan de Westertoren gooien.

Bij het Meldpunt Discriminatie Internet (MDI) kwamen in de afgelopen jaren meer dan 130 meldingen binnen over verschillende Ertan-blogs. In 2004 en 2005 deed het MDI aangiften wegens discriminatie van homoseksuelen. In de Turkse columniste Ebru Umar schreef ik 'Merhaba (goeiedag), na het lezen van een artikel van je columns op de site van Theo van Gogh werd ik nieuwsgierig naar jou. Inmiddels ben ik er achter gekomen dat je een Turkse

vrouw bent die bedrijfskunde heeft gestudeerd. Mijn vraag aan jou, wat is er precies misgegaan in je opvoeding? Mocht je een Alevietje zijn dan weet ik genoeg.' Dreigende taal, en zijn brief eindigt in een scheldkanonade: 'Lellebel, vuile Turk, hoer van blanken.'

Uit een enquête onder Dordtse scholieren, in maart van dit jaar georganiseerd door de Turkse arbeidersvereniging DID en het DaVinci-college onder 450 jongeren, blijkt dat 75 procent vindt dat allochtone jongeren worden gediscrimineerd. Volgens 72 procent zijn homoseksuelen slachtoffers van discriminatie en 65 procent denkt dat Nederlandse jongeren worden gediscrimineerd. Zo'n 30 procent voelt zichzelf gediscrimineerd en ongeveer eenzelfde percentage geeft toe zelf te discrimineren. Het DaVinci-college is een smeltkroes. Met toestemming van de schooldirectie praat ik met negen jongeren van diverse nationaliteiten over discriminatie. Jongeren van alle soorten en maten: een hippe Bosnische griet naast een mollige Turkse meid, een Antilliaanse knaap met een rap-hoofdhoekje naast een Marokkaanse jongen met leren jas. Leuke, vlotte, frisse jongeren. Zo op het oog de trots van onze multiculturele natie.

het om homo's, de andere keer om Turken. Ik word ook gediscrimineerd omdat ik dik ben. Als ik een magere spriet zie, vind ik dat geen gezicht.'

Hun school, zo zeggen de jongeren, wordt bevolkt door allerlei groepjes. Turken bij de Turken, Antillianen bij de Antillianen, Marokkanen bij de Marokkanen. Apartheid binnen de school. De Syrisch-Jordaanse Oskar zegt hierover: 'Als een Nederlandse jongen met een Marokkaan ruzie krijgt, dan gaan alle Marokkanen verhaal halen bij de Nederlanders. En dat geldt voor alle groepen.' Jongeren voelen zich veiliger onder hun eigen cultuurgenoten, zeggen ze. Zo beïnvloeden ze elkaar en weerhouden elkaar van integratie. Dat is geen spontaan gedachtegoed van de jongeren, die houding hebben ze volgens hen zelf veelal meegekregen van hun ouders en omgeving. Maar niet altijd. De zestienjarige Turks-Koerdische Yildiz geniet een vrije opvoeding van ouders die absoluut geen onderscheid willen maken tussen culturen. Vader en moeder hebben naast Turks-Koerdische ook Nederlandse vrienden en proberen de Nederlandse cultuur zo goed mogelijk met die van hun eigen cultuur te vermengen. Toch verzet Yildiz zich sterk tegen

'Wij worden gediscrimineerd dus hebben we het recht dat zelf ook te doen'

Onder hen ook de vrij stille Turkse Hanifi. Hij stelt dat in Nederland vooral de moslims worden gediscrimineerd. Als ik doorvraag, blijkt hij zich ook schuldig te maken aan discriminatie. Hij zou bijvoorbeeld nooit accepteren dat zijn zus met een Nederlandse jongen een relatie begint. Maar zijn broer krijgt een vrijbrief, die mag met alle nationaliteiten de koffer in. De Turkse Sevdá reageert meteen: 'Dat is discriminatie!' En bekent tegelijkertijd dat ze zelf ook niks met Nederlandse mannen te maken wil hebben. Ze is getrouwd met een Turk.

De Afghaanse Rahim, met Che Guevara-petje, zegt: 'Er is een cultuurverschil. Ik wil daarom niet met Nederlanders omgaan.' Volgens de Nederlandse Anja discrimineert iedereen onbewust. 'Dat doe ik zelf ook. De ene keer gaat

Nederlanders. 'Alles wat Nederlands is, is gewoon kut', stelt ze. Ze is een opstandige puber, met uitspraken die niet anders te vertalen zijn dan als discriminatie. Daarmee geconfronteerd zegt ze: 'Dan is dat maar zo.'

Onderzoeken naar discriminatie richten zich vooral op Nederlanders. Maar discriminatie komt voor in alle soorten en maten. Het is een direct uitvloeisel van het gevoel zelf gediscrimineerd te worden. Zoals de Marokkaanse Javed het verwoordt: 'Wij worden gediscrimineerd dus hebben wij ook het recht om zelf te discrimineren.' Die opvatting onderschrijven de meeste aanwezige jongeren op het DaVinci-college.

Mehmet Ülger